

Wpływ nowych przepisów UE na prawodawstwo w zakresie fitosanitarnym

*Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
Warszawa, 30 sierpnia 2019 r.*

Nowy system zdrowia roślin - Rozporządzenie 2016/2031 (przepisy stosowane od 14.12.2019 r.)

**ZOSTANĄ UTRZYMANE OBECNIE OBOWIĄZUJĄCE ROZWIĄZANIA PO ICH
ODPOWIEDNIM ZWERYFIKOWANIU**

- **rejestracja** określonych „**podmiotów profesjonalnych**” (*zwiększony zakres*)
- **ocena zdrowotności** przez podmioty profesjonalne (*wyjątkowo urząd*)
- **zaopatrzenie** określonych materiałów w **paszporty roślin** (*zwiększony zakres*)
- **wydawanie** paszporty przez **profesjonalne podmioty** (*wyjątkowo urząd*)
- **jednolite w UE formaty paszportów roślin**
- **nadzór** nad podmiotami profesjonalnymi **ze strony urzędu**

ZWIĘKSZONY ZAKRES REJESTRACJI !!!

Do rejestru PIORiN wpisywane są podmioty profesjonalne:

- wprowadzające (*importujące*) do UE rośliny (...), wymagające ŚF
- przemieszczające w UE rośliny (...) dla których wymagany jest paszport roślin
- upoważnione do wydawania paszportów roślin
- wnioskujące o wydanie świadectw fitosanitarnych (*eksportujące poza UE*)
- upoważnione do stosowania oznaczeń ISPM 15 dla drewnianego materiału opakowaniowego (DMO)
- przekazujące wymagane informacje dla podróżnych oraz przy sprzedaży internetowej
- prowadzące działalność dot. określonych roślin na obszarach wyznaczonych w związku z wystąpieniem agrofaga kwarantannowego dla UE

Rejestracja – zwolnienia

Zwolnienie z rejestracji podmiotu profesjonalnego dostarczającego **wyłącznie i bezpośrednio użytkownikom ostatecznym**

- małe ilości roślin (...) w sposób inny niż w ramach sprzedaży na odległość (*np. Internet, zamówienia przez telefon*)
- małe ilości nasion, innych niż nasiona objęte wymogiem ŚF w imporcie do UE

Użytkownik ostateczny – każda osoba działająca w celach niemieszczących się w ramach działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej tej osoby, która ***nabywa rośliny lub produkty roślinne na własny użytek***

Rejestracja podmiotów profesjonalnych

Podmioty wpisane do dotychczasowego rejestru przedsiębiorców (na podstawie art. 13 ustawy o ochronie roślin) staną się podmiotami wpisanym do urzędowego rejestru profesjonalnych podmiotów.

Podmioty te są zobowiązane do aktualizacji danych do 14.03.2020 r.

ZWIĘKSZONY ZAKRES PASZPORTOWANIA !!!

KE ustanowi wykaz roślin (...) które wymagają paszportu

Na podstawie Rozp. 2016/2031 wykaz ten obejmie m.in. :

- wszystkie rośliny przeznaczone do sadzenia
- niektóre nasiona, tj. te dla których ustalono agrofagi określane jako RNQP
- rośliny (...) wymienione dotychczas w załączniku VAI dyrektywy 2000/29/WE
- rośliny (...) dla których przyjęto środki unijne dot. przemieszczania w UE
- rośliny (...) wymienione w aktach wykonawczych (...) dla których wymagana jest inna szczególna etykieta lub inny rodzaj poświadczenia

RNQP - Regulowane Agrofagi Niekwarantowane - dotyczą tylko roślin przeznaczonych do sadzenia, w tym nasion

Paszportowanie roślin

Paszport roślin jest co najmniej wymagany przy przemieszczaniu w UE określonych roślin (...) między podmiotami profesjonalnymi !

Przykładowo:

- *drzewka owocowe przemieszczane od szkółkarza do sadownika*

Paszport roślin **nie jest wymagany** w przypadku przemieszczania określonych roślin (...) **w obrębie nieruchomości użytkowanych przez zarejestrowany podmiot profesjonalny** i pomiędzy takimi nieruchomościami, jeżeli znajdują się one w niewielkiej odległości.

Paszporty roślin mają nie być **wymagane do przemieszczania nasion** podlegających **odstępstwom** od wymagań **dyrektyw „marketingowych”** (*projekt Rozporządzenia Wykonawczego Komisji*)

Paszportowanie roślin - odstępstwo

Paszport roślin nie jest wymagany w przypadku przemieszczania wskazanych w wykazie roślin (...) dostarczanych bezpośrednio użytkownikom ostatecznym !

Przykładowo:

- *kwiaty doniczkowe zakupione do domu w sklepie stacjonarnym*

Odstępstwo nie ma zastosowania do:

- **sprzedaży** poprzez umowy zawierane **na odległość** (np. Internet)
- **przemieszczania do stref chronionych UE**

Paszport roślin

- **JEST URZĘDOWĄ ETYKIETĄ** stosowaną przy przemieszczaniu materiału roślinnego na terytorium UE
- **Poświadcza określone wymogi**, tj. że rośliny (...) są:
 - wolne od agrofagów kwarantannowych
 - zgodne z przepisami dot. RNQP
 - spełniają wymogi dotyczące przemieszczania na terytorium UE
 - w stosownych przypadkach, są zgodne z dodatkowymi przepisami (*np. szczegółowymi dla określonego agrofag*)
 - w stosownych przypadkach, zgodne ze środkami ustalonymi przez WIORIN (*decyzja kwarantanna*)
- **POSIADA OKREŚLONY FORMAT**

Paszportowanie roślin

Paszporty roślin są umieszczane na jednostce handlowej roślin (...) przed ich przemieszczeniem na terytorium UE. W przypadku gdy takie rośliny (...) są przemieszczane w opakowaniu, wiązce lub pojemniku, paszport roślin jest umieszczany na tym **opakowaniu, wiązce lub pojemniku**.

To jak umieszczany jest paszport roślin, wynika z tego, co jest jednostką handlową przy przemieszczaniu pomiędzy podmiotami profesjonalnymi !

„jednostka handlowa” oznacza najmniejszą jednostkę handlową lub inną jednostkę użytkową mającą zastosowanie na danym etapie obrotu, która może stanowić część lub całość partii.

FORMAT PASZPORTU ROŚLIN

- zawiera **określone elementy** (*Zał. VII do Rozp. 2016/2031, Rozp. 2017/231*)
- **ma formę etykiety**, wyodrębnionej w stosunku do wszelkich innych informacji lub etykiet (*np. handlowych*)
- **włączony**, w wyrażnie odrębnej formie, **do etykiety urzędowej** (*nasiennej*)
- elementy paszportu ułożone w **prostokątny lub kwadratowy kształt**
- **widoczny i czytelny** - elementy czytelne bez korzystania z narzędzi optycznych
- informacje muszą **trwać** (*trwale naniesione*); brak możliwości ich zmiany

FORMAT PASZPORTU ROŚLIN

Rodzaje paszportów roślin określa załącznik VII do Rozp. 2016/2031:

- paszporty roślin dla całej Unii
- paszporty roślin do stref chronionych
- paszporty roślin dla Unii, połączone z etykietą kwalifikacji
- paszporty roślin do stref chronionych, połączone z etykietą kwalifikacji

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2017/2313 określające specyfikacje dotyczące formatu paszportu roślin (...)

FORMAT PASZPORTU ROŚLIN

Rozporządzenie (UE) 2017/2313

flaga – kolorowa lub czarno-biała
lub biało-czarna (lewy górny róg)

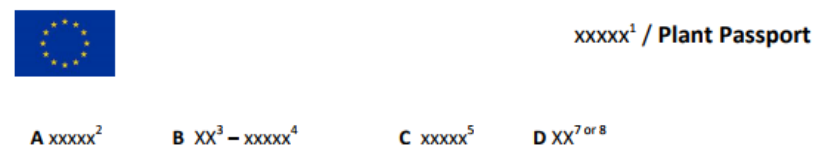
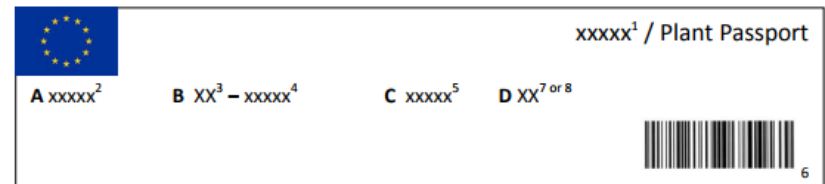
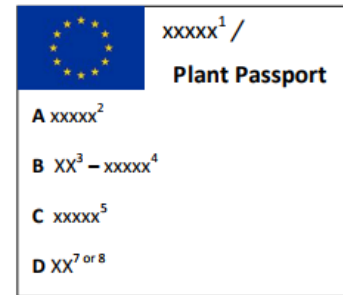
wyrazy **Paszport roślin/ Plant passport**
(prawy górny róg)

litera A: odpowiednio nazwa botaniczna
lub nazwa przedmiotu, opcjonalnie nazwa
odmiany

litera B: dwuliterowy kod PCz. (PL) i numer
rejestracyjny

litera C: kod identyfikacyjny (np. kod QR)

litera D: nazwa państwa pochodzenia
(odpowiednio trzeciego lub PCz., np. PL)

Okresy przejściowe dla nowych wymogów

Rozporządzenie 2017/2313:

Paszporty roślin wydane przed dniem 14.12.2019 r., zgodnie z dotychczasowymi przepisami/wymaganiami, pozostają ważne do dnia 14.12.2023 r. !

Uwaga: o ile nie uległ zmianie stan fitosanitarny roślin (...), dla których zostały paszporty wydane

Projekt Rozporządzenia Wykonawczego Komisji:

„Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do nasion wyprodukowanych przed 14 grudnia 2019 r.”

Przykład – paszport roślin (Holandia)

Wydawanie paszportów roślin

Paszporty roślin są wydawane:

- **przez upoważnione zarejestrowane podmioty profesjonalne**, pod nadzorem właściwych organów (WIORiN)
- w drodze odstępstwa przez właściwe organy (WIORiN)
- **tylko dla roślin** (...) dla których **ocena wykazała, że spełniają** one określone **wymagania** (dotyczące m.in. agrofagów kwarantannowych dla UE oraz RNQP)

Nadzór WIORIN nad podmiotem upoważnionym do wydawania paszportów

Kontrola co najmniej raz do roku, aby sprawdzić, czy upoważniony podmiot przestrzega wymogów.

- zakres kontroli w szczególności dot. realizacji obowiązku identyfikowalności oraz dokumentowania wykonywania oceny, wraz z wynikami
- kontrola obejmuje również ocenę zdrowotności i jest przeprowadzona w najbardziej odpowiednim czasie dla wykrycia agrofagów
- w przypadku podejrzenia występowania agrofaga kwarantannowego dla UE lub RNQP – są pobierane próbki i przeprowadzane badania przez WIORiN

Upoważnianie podmiotu profesjonalnego do wydawania paszportów roślin

WIORiN udziela zarejestrowanemu podmiotowi profesjonalnemu upoważnienia do wydawania paszportów roślin:

- dla konkretnych rodzin, rodzajów lub gatunków oraz typów towarów
- aby uzyskać upoważnienie podmiot musi spełniać następujące warunki:
 - **posiadać wiedzę** niezbędną do **przeprowadzania oceny**
 - **dysponować systemami i procedurami** umożliwiającymi wypełnianie obowiązków dotyczących **identyfikowalności**

Identyfikowalność

Profesjonalny podmiot prowadzi rejestr umożliwiający:

Zidentyfikowanie
od jakiego
podmiotu
profesjonalnego
pochodzi
każda jednostka
handlowa
dostarczona do
podmiotu

Zidentyfikowanie
do jakiego
podmiotu
profesjonalnego
dostarczono
(sprzedano) każdą
jednostkę
handlową

Ocena dla wydania paszportów roślin

Ocenę przeprowadza zarejestrowany podmiot upoważniony do wydawania paszportów roślin.

W określonych przypadkach ocenę przeprowadza właściwy organ (WIORiN):

- podejrzenie występowania agrofaga kwarantannowego
- gdy paszporty roślin wydaje organ (WIORiN)
- gdy ocena przeprowadzana jest w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca produkcji, a upoważniony podmiot nie ma do niego dostępu (*np. na działce sąsiada*)

Ocena dla wydania paszportów roślin

Ocenę przeprowadza się w celu:

- wykluczenia porażenia roślin (...) przez agrofagi kwarantannowe dla UE
- wykluczenia porażenia roślin (...) przez RNQP, a w stosownych przypadkach, że dany RNQP występuje poniżej określonego progu
- potwierdzenia, że rośliny (...) spełniają wymogi szczególne, o ile zostały ustalone
- potwierdzenia, że rośliny (...) są zgodne z dodatkowymi przepisami dot. danego agrofaga, o ile zostały ustalone
- potwierdzenia, że rośliny (...) są zgodne ze decyzją kwarantannową WIORIN – w *takim przypadku ocenę przeprowadza WIORiN*

Co oznaczają wymogi szczególne ?

Są to szczegółowe warunki, ustalone w przepisach dla niektórych roślin (...) w odniesieniu do określonych agrofagów kwarantannowych lub RNQP, jakie należy spełnić dla wydania paszportów roślin. Mają one zwiększyć gwarancję, że rośliny (...) nie będą porażone przez agrofagi kwarantannowe lub RNQP.

Wymogi szczególne mogą na przykład obejmować:

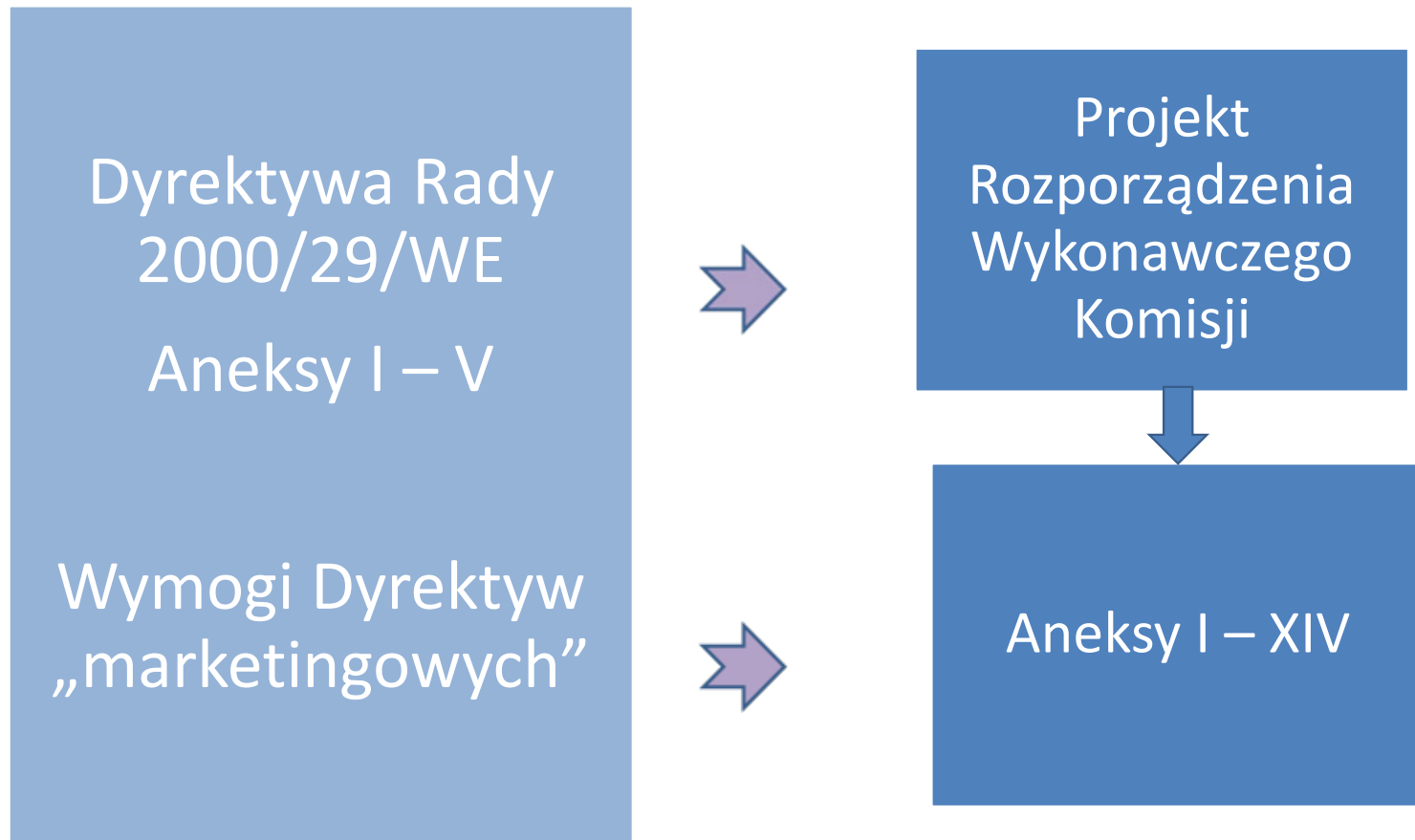
- określoną częstotliwość inspekcji we wskazanym okresie uprawy*
- obowiązkowe badanie laboratoryjne*
- wskazany zabieg na określonym etapie produkcji*
- określone pochodzenie materiału wyjściowego do produkcji materiałów rozmnożeniowych*

Ocena dla wydania paszportów roślin

Ocena dla wydania paszportów roślin musi spełniać wszystkie następujące warunki:

- wykonana w odpowiednim czasie i z uwzględnieniem istniejącego zagrożenia fitosanitarnego
- przeprowadzona na nieruchomościach; gdy jest to wymagane, również w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca produkcji
- **przeprowadzona przynajmniej poprzez ocenę wizualną, uzupełnioną w określonych sytuacjach pobraniem prób i badaniami laboratoryjnymi**
- wyniki oceny są rejestrowane i przechowywane co najmniej przez trzy lata

Ocena dla wydania paszportów roślin

PROJEKT Rozporządzenia Wykonawczego Komisji *(konsultacje społeczne)*

Aneks I Definicje

Aneks II Agrofagi kwarantannowe dla Unii

Aneks III Agrofagi kwarantannowe dla stref chronionych

Aneks IV Regulowane Agrofagi Niekwarantannowane – **RNQP**

Aneks V Środki w celu zapobiegania występowaniu RNQPs na określonych roślinach do sadzenia

PROJEKT Rozporządzenia Wykonawczego Komisji *(konsultacje społeczne)*

Aneks VI Rośliny ..., których wprowadzanie do Unii z określonych krajów trzecich jest zabronione

Aneks VII Rośliny ... pochodzące z krajów trzecich oraz odnoszące się wymagania szczególne przy wprowadzaniu do Unii

Aneks VIII Rośliny ... pochodzące z terytorium Unii oraz odnoszące się wymagania szczególne przy przemieszczaniu w Unii

Aneks IX Rośliny ..., pochodzące z krajów trzecich lub z terytorium Unii, których wprowadzanie do stref chronionych jest zabronione

Aneks X Rośliny (...), odnoszące się strefy chronione wraz z wymaganiami szczególnymi, przy wprowadzaniu i przemieszczaniu do stref chronionych

PROJEKT Rozporządzenia Wykonawczego Komisji *(konsultacje społeczne)*

Aneks XI, część A Rośliny ..., wraz ze wskazaniem kraju ich pochodzenia, wymagające ŚF na podstawie art. 72.1

Aneks XI, część B Rośliny, dla których ŚF nie jest wymagane

Aneks XII Rośliny ..., wraz ze wskazaniem kraju ich pochodzenia, wymagające ŚF przy wprowadzaniu do stref chronionych

Aneks XIII Rośliny ..., wymagające zaopatrzenia w paszport roślin przy przemieszczaniu w obrębie terytorium Unii

Aneks XIV Rośliny ..., wymagające zaopatrzenia w paszport roślin przy wprowadzaniu do przemieszczaniu w obrębie stref chronionych

DEFINICJE
AGROFAGI

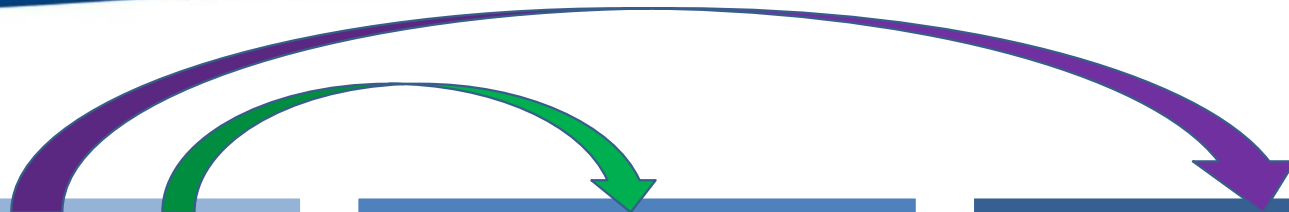
Aneksy:
I, II, III, IV

OBRÓT W UE

Aneksy:
V, VIII, IX, X,
XIII, XIV

IMPORT DO UE

Aneksy:
V, VI, VII, IX, X, XI,
XII, XIII, XIV

PROJEKT Rozporządzenia Wykonawczego Komisji zawierający WYKAZY organizmów, towarów regulowanych i wymagań szczególnych

Aneks IV Regulowane Agrofagi Niekwarantowane - RNQP

Część A Nasiona roślin pastewnych

Część B Nasiona roślin zbożowych

Część C Winorośl

Część D Materiał rozmnożeniowy rośliny ozdobnych

Część E Materiał rozmnożeniowy roślin leśnych, inny niż nasiona

Część F Nasiona roślin warzywnych

Część G Sadzeniaki ziemniaka

Część H Nasiona roślin oleistych i włóknistych

Część I Materiał rozmnożeniowy oraz nasadzeniowy roślin warzywnych, inny niż nasiona

Część J Materiał rozmnożeniowy oraz nasadzeniowy roślin sadowniczych

Część K Nasiona *Solanum tuberosum*

Część L Materiał rozmnożeniowy *Humulus lupulus*, inny niż nasiona

PROJEKT Rozporządzenia Wykonawczego Komisji zawierający WYKAZY organizmów, towarów regulowanych i wymagań szczególnych

Środki w celu zapobiegania występowaniu RNQPs na określonych roślinach do sadzenia

Część A Nasiona roślin pastewnych

Część B Nasiona roślin zbożowych

Część C Materiał rozmnożeniowy rośliny ozdobnych

Część D Materiał rozmnożeniowy roślin leśnych, inny niż nasiona

Część E Nasiona roślin warzywnych

Część F Sadzeniaki ziemniaka

Część G Nasiona roślin oleistych i włóknistych

Część H Materiał rozmnożeniowy oraz nasadzeniowy roślin warzywnych, inny niż nasiona

Część I Nasiona *Solanum tuberosum*

Część J Materiał rozmnożeniowy *Humulus lupulus*, inny niż nasiona

Winorośl oraz rośliny sadownicze – środki w dyrektywach marketingowych

INFORMACJE NT. NOWYCH PRZEPISÓW UE

- dedykowana zakładka na stronie PIORiN:

<http://piorin.gov.pl/zdrowie-roslin/nowe-prawo-ue/>

- jednostki PIORiN (*spotkania informacyjne*)

Zasady prowadzenia uzgodnień nowych przepisów na poziomie Komisji Europejskiej

KONSULTACJE SPOŁECZNE

TERMIN: 13 SIERPIEŃ - 10 WRZESIEŃ 2019 r.

UWAGI ZGŁASZANE BEZPOŚREDNIO DO KOMISJI, POPRZECZ DEDYKOWANĄ STRONĘ

- Projekt Rozporządzenia Wykonawczego Komisji określającego jednolite warunki wdrożenia Rozp. 2016/2031 (tzw. Regulacja Fitosanitarna, m.in. określa załączniki I-XIV)

[Regulacja fitosanitarna](#)

- Projekt Dyrektywy Wykonawczej Komisji zmieniającej tzw. „dyrektywy marketingowe” [66/402/EEC, 68/193/EC, 2002/55/EC, 2002/56/EC, 2002/57/EC, 93/49/EEC, 93/61/EEC, 2014/21/EU oraz 2014/98/EU]

[Dyrektywy marketingowe](#)

KONSULTACJE SPOŁECZNE

The screenshot shows the European Commission website with the following details:

- URL:** ec.europa.eu/info/better-regulation/initiatives/ares-2019-5216687_pl
- Navigation:** Komisja i jej priorytety, Obszary polityki, informacje i usługi, Zaloguj
- Search:** Search bar with "polski" language selection and "Szukaj" button.
- Breadcrumbs:** Strona główna > ... > Inicjatywy opublikowane > Zdrowie roślin – objęte przepisami agrofagi niekwwarantannowe – nasiona i materiał rozmnożeniowy (aktualizacja)
- Section:** DYREKTYWA WYKONAWCZA
Zdrowie roślin – objęte przepisami agrofagi niekwwarantannowe – nasiona i materiał rozmnożeniowy (aktualizacja)
- Informacje o inicjatywie:**

Temat	Bezpieczeństwo żywności
Rodzaj aktu prawnego	Dyrektywa wykonawcza
Committee	G204326
- Projekt aktu prawnego:**
 - Okres nadsyłania opinii: 13.08.2019 - 10.09.2019
 - Status: **NADSYLANIE OPINI: OTWARTE**
 - Status: **PLANOWANE**
 - Status: **Przyjęcie przez Komisję**
- Typ:** Dyrektywa wykonawcza

Dziękuję za uwagę

Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
al. Jana Pawła II 11; 00-828 warszawa
piorin.gov.pl; gi@piorin.gov.pl